

Sygn. akt IV U 403/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Czernecka-Kozak

Protokolant: Małgorzata Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 05 września 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 25 stycznia 2013 roku znak: (...)

w sprawie A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 403/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 5 września 2013 roku

Decyzją z dnia 25 stycznia 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. – powołując się na art. 83 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust 5, art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 z zm.) stwierdził, że A. K. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 marca 2010 roku do 8 sierpnia 2012 roku.

W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż A. K. od 1 stycznia 1999 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Nie zgłaszał zawieszenia wykonywania działalności, ani jej zaprzestania. W okresie od 2 marca 2002 roku do 28 lutego 2010 roku był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, a od 1 marca 2010 roku jest uprawniony do emerytury. Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowych i wypadkowego) oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 1 stycznia 1999 roku do 1 marca 2002 roku, a następnie od 1 stycznia 2008 roku do 8 sierpnia 2012 roku. Organ rentowy wskazał – powołując się na przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - że w okresie od 1 marca 2010 roku do 8 sierpnia 2012 roku nie występował dla A. K. jako osoby prowadzącej

pozarolniczą działalność gospodarczą obowiązek ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowych i wypadkowego) z uwagi na posiadane prawo do emerytury.

Od powyższej decyzji odwołał się A. K. wnosząc o jej zmianę. Odwołujący się zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie art. 6, art. 9 i art. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne przyjęcie, że nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu, pomimo że nie zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Na poparcie swojego stanowiska wskazał, że złożenie wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym nie jest warunkiem nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego i nie miał takiego obowiązku po uzyskaniu prawa do emerytury, bowiem aktualne były dotychczasowe wnioski. Nawet jeśli w jego przypadku nie było formalnego wniosku o przystąpieniu do ubezpieczenia, uczynił to w sposób dorozumiany poprzez regularne opłacanie składek na ubezpieczenie. Odwołujący się podniósł, że realizacja zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) polega między innymi na tym, aby osoba ubezpieczona opłacająca wszelkie składki była uprawniona do należnego świadczenia, albowiem zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Na rozprawie w dniu 5 września 2013 roku odwołujący się ostatecznie sprecyzował swoje stanowisko kwestionując ustalenie przez organ rentowy braku obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego oraz zarzucając, że organ rentowy nie poinformował go, iż po przyznaniu emerytury nie miał obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie. Dodał, że osoba prowadząca w jego imieniu rozliczenia z ZUS utwierdzała go w przekonaniu, że w stosunku do niego istniał obowiązek opłacania składek także po przyznaniu emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Stan faktyczny niniejszej sprawy był bezsporny i przedstawia się następująco :

A. K. od 1 stycznia 1999 roku prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej nr (...) wydanego przez Urząd Miasta w N.. Odwołujący się nie zgłaszał zawieszenia wykonywania działalności ani jej zaprzestania. Powyższą działalność przez cały czas faktycznie prowadził.

Z tytułu prowadzonej działalności A. K. dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego za okresy od 1 stycznia 1999 roku do 1 marca 2002 roku oraz od 1 stycznia 2008 roku do 8 sierpnia 2012 roku.

W okresie od 2 marca 2002 roku do 28 lutego 2010 roku odwołujący się był uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, a od dnia 1 marca 2010 roku jest uprawniony do emerytury.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Zatem tylko w tym zakresie sąd dokonuje jej kontroli - zarówno pod względem formalnej poprawności jak i merytorycznej zasadności. W związku z powyższym - wobec treści zaskarżonej decyzji - w niniejszej sprawie Sąd badał czy w okresie od 1 marca 2010 roku do 8 sierpnia 2012 roku odwołujący się A. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą winien podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, a zarzuty podniesione przez odwołującego się nie zasługiwały na uwzględnienie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. zastosował prawidłowo obowiązujące regulacje prawne. Stosownie bowiem do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 i 5 w zw. z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009, nr 205, poz.

1585) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej podlegają między innymi osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 6, ust. 1 pkt 5). Zgodnie z art. 9 ust. 5 cyt. ustawy osoby, o których mowa w art. 6, niewymienione w ust. 4 i 4c mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym. Stosownie zaś do treści art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Z powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, która nabyła prawo do emerytury nie może podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym. Jej ubezpieczenie może mieć jedynie charakter dobrowolny. Od daty nabycia prawa do emerytury (tj. od 1 marca 2010 roku) A. K. nie miał więc prawnej możliwości pozostania w obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym: emerytalnym i rentowych z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej. Tym samym – stosownie do powołanego wyżej art. 12 ust. 1 ustawy - nie mógł podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu. Prawdłowo zatem organ rentowy w zaskarżonej decyzji stwierdził, że A. K. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w spornym okresie.

Stosownie do art. 11 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś ust. 2 tego przepisu stanowi, że dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10. Skoro zatem – jak wskazano wyżej – odwołujący się od daty nabycia emerytury nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym - nie mógł podlegać dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Należy podkreślić, że obowiązek podlegania ubezpieczeniom wynika z przepisów prawa. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są przepisami bezwzględnie obowiązującymi. W przypadku gdy odwołujący nie spełnił warunków do podlegania ubezpieczeniom, nie mógł być takimi ubezpieczeniami objęty. Stanowisko organu rentowego w tym przedmiocie jest prawidłowe.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty A. K. dotyczące przekształcenia ubezpieczenia obowiązkowego w ubezpieczenie dobrowolne. Jak bowiem wskazano wyżej – przedmiotem decyzji była kwestia podlegania przez odwołującego się obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu. Na marginesie należy jednak stwierdzić, że Sąd nie podziela stanowiska odwołującego się, iż złożenie wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym nie jest warunkiem nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego oraz, że nie miał on obowiązku złożenia wniosku po uzyskaniu prawa do emerytury a przystąpienie do ubezpieczenia nastąpiło w sposób dorozumiany poprzez regularne opłacanie składek. Powyższy pogląd nie znajduje oparcia zarówno w obowiązujących przepisach jak i w ugruntowanym orzecznictwie sądowym. Stosownie do art. 36 ust. 3 ustawy systemowej obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 i 10, z zastrzeżeniem ust. 2, należy do tych osób. Osoby, które są obejmowane ubezpieczeniami społecznymi na zasadach dobrowolności, zgłaszają wniosek o objęcie ich ubezpieczeniem w terminie przez nie wybranym. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio (art. 36 ust. 5 tej ustawy). W myśl art. 36 ust. 11 każda osoba, w stosunku do której wygasł tytuł do ubezpieczeń społecznych, podlega wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń. Zgłoszenie wyrejestrowania płatnik składek jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni od daty zaistnienia tego faktu. Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, z zastrzeżeniem ust. 1a. W uzasadnieniu wyroku z 10 stycznia 2013 roku, III AUa 895/12 Sąd Apelacyjny w Lublinie stwierdził, że wykładnia językowa art. 11 ust. 2 oraz art. 14 ust. 1 i 1a u.s.u.s. wskazuje na konieczność złożenia przez ubezpieczonego odpowiedniego wniosku jako warunku objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W każdym przypadku ustania tytułu podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu (art. 14 ust. 2 u.s.u.s.), ponowne objęcie dobrowolnymi ubezpieczeniami społecznymi wymaga złożenia nowego wniosku przez zainteresowanego, natomiast samo opłacanie składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne po ustaniu z mocy prawa dobrowolnego tytułu ubezpieczenia nie powoduje dalszego trwania ochrony ubezpieczeniowej z wygasłego stosunku ubezpieczenia społecznego. Sąd ten podzielił stanowisko organu

rentowego, że nie można złożyć wniosku o objęcie ubezpieczeniem chorobowym w sposób dorozumiany. Powyższe stanowisko było wielokrotnie wyrażane w dominującej linii aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego (np. w wyroku z 8 sierpnia 2001 roku II UKN 518/00, wyroku z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie I UK 339/11, wyroku z 5 grudnia 2007 roku II UK 106/07 czy z dnia 28 listopada 2002 roku II UK 93/02).

Odnosząc się do kolejnego zarzutu odwołującego się należy wskazać, że z żadnego przepisu nie wynika, aby na organie rentowym ciążył obowiązek informowania płatnika składek o braku przesłanek do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego od daty nabycia uprawnień emerytalnych. Stosownie do przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 36, 41, 43, 44 ustawy) to na płatniku składek ciąży obowiązek prawidłowego zgłaszania do ubezpieczeń oraz informowania (bez wezwania ze strony organu rentowego) o wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu. W niniejszej sprawie organ rentowy nie miał zatem obowiązku poinformowania odwołującego się o tym, iż w związku z nabyciem prawa do emerytury nie podlega on już obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, a tym samym nie ma obowiązku opłacania składek z tego tytułu. Zarzut odwołującego się w tym przedmiocie nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd nie uwzględnił wniosku dowodowego A. K. o przesłuchanie świadka M. M. prowadzącej jego rozliczenia z ZUS. Odwołujący się wnioskował o przesłuchanie powyższego świadka na okoliczność, że prowadząc rozliczenia z ZUS świadek utwierdzał go w przekonaniu, że ma opłacać składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W ocenie Sądu powyższa okoliczność nie była przedmiotem sporu i nie miała żadnego wpływu na treść rozstrzygnięcia. Dopuszczenie powyższego dowodu przedłużyłoby tylko postępowanie sądowe.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz powołanych wyżej przepisów - oddalił odwołanie.